

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ГРАД АКСАКОВО, ОБЛАСТ ВАРНА

ул. „Митко Палаузов“ № 27^А; тел: 052/762081; 052/763281; e-mail: kliment@souaksakovo.com

Утвърждавам:

Мариела Петрова
Директор на СУ „Св. Кл. Охридски“

П Р А В И Л Н И К

за осигуряване на безопасни условия на
възпитание, обучение и труд
в СУ „Св. Климент Охридски“, гр. Аксаково

ГЛАВА ПЪРВА
Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този правилник се определят изискванията за осигуряването на безопасни условия за обучение, възпитание и труд в СУ „Свети Климент Охридски“ гр. Аксаково.

Чл. 2. Правилникът има за цел да конкретизира основните изисквания, които трябва да се спазват при провеждането на обучението, възпитанието и труда, предотвратяването на евентуални трудови злополуки и заболявания на учениците, получени в резултат от учебния процес или при провеждането на екскурзии, летни и зимни лагери, зелени училища и други.

Раздел II
ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И
УЧЕНИЦИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ,
ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 3 (1) Директорът отговаря за:

1. Спазването на нормативните изисквания за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището.
2. Осигуряване на подходящи стаи за кабинети;
3. Прилагането на изискванията за безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана на класните стаи и кабинетите;
4. Осигуряване на необходимото противопожарно оборудване, както и изправността на наличните противопожарни съоръжения;
5. Поддържане на изправността и надежността на пътищата за евакуация, правилната експлоатация на отоплителната и на електрическата инсталация;
6. Запознаване на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал с правилата за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд;
7. Регистрирането, отчитането и анализирането на злополуките и на професионалните заболявания по установения ред;
8. Осъществяването на контрол по спазването, на изискванията за безопасни условия на обучение, възпитание и труд и да отговаря за тяхното изпълнение, както и за изпълнението на инструктажа по безопасност.

(2) В края на учебните занятия директорът докладва на Педагогическия съвет и анализира безопасността на обучението, възпитанието и труда през годината.

Чл. 4. Заместник директор, административно-стопанска дейност е длъжен:

1. Да провежда начален инструктаж на новопостъпилите служители.
2. В началото на учебната година да инструктира педагогическия и непедагогическия персонал за ползването на електрическите уреди и съоръжения, електрическите инсталации и отоплителната инсталация, местата в училищната сграда, които застрашават живота и здравето на учениците. Проведеният инструктаж се отразява в книга за инструктаж срещу подпис на инструктираните.
3. Да провежда извънреден инструктаж при необходимост.
4. Да съхранява инструктажните книги за текущата учебна година.

Чл. 5. Класните ръководители са длъжни:

1. Да извършват необходимия периодичен инструктаж по безопасността на учениците в първите две седмици след началото на учебната година и на втори учебен срок;
2. Да документират с подписи на учениците и с техен подпис проведения инструктаж в книга за инструктажите;

Чл. 6. Определените със заповед ръководители на форми на организиран отдых (екскурзии, лагери, походи и др.) са длъжни преди провеждане на формите да инструктират учениците и родителите срещу подпис за основните правила с цел да бъде осигурено безопасното им осъществяване.

Чл. 7. Учителите нямат право да увеличават продължителността на учебния час и да

съкращават междучасията, което води до преумора на учениците, намаляване на вниманието им и до увеличаване на опасността от злополуки.

Чл. 8. Учениците са длъжни:

1. Да изслушат началния и периодичния инструктаж за правилата по безопасност и хигиена и по противопожарна охрана;
2. Да се разписват в книга за инструктаж, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасни условия на обучение, възпитание и труд, и се задължават да ги спазват;
3. Да спазват правилната за безопасност и култура при пътуване в обществения транспорт;
4. Да спазват строго учебното време, както и разпоредбите по безопасност на труда и правилата за вътрешния ред и дисциплината в училището, като изпълняват спазват стриктно дадените им указания в това направление;
5. Да знаят разположението на противопожарните съоръжения в училището, както и използването им при гасене на пожар;
6. Да знаят основните правила за оказване на първа помощ при злополуки;
7. Да не ползват под никакъв предлог без необходимост противопожарните съоръжения;
8. Да не седят на первазите на прозорците и да не излизат на площите пред прозорците на училището.

Раздел III

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И УЧЕНИЦИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД ПРИ РАБОТА ПО ПРОЕКТИ

Чл. 9. При осъществяване на дейности по проекти, са в сила общите правила и изисквания за безопасно и здравословно провеждане на обучението, възпитанието и труда, разписани в Глава втора и Глава трета на този Правилник.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ, ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВΟΣЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО, ВЪЗПИТАНИЕТО И ТРУДА

Раздел I

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИТЕ, СЪОРЪЖЕНИЯТА И РАБОТНИТЕ МЕСТА ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА

Чл. 10. Работата с електрическите инсталации и с електрическия ток трябва да се извършва в съответствие с изискванията на Правилника за устройството на електрическите уреди и Правилника за безопасността на труда при експлоатация на електрическите уреди и съоръжения, като се спазват следните правила:

1. Кострукцията, видът на изпълнението, начинът на монтажа и класата на използваните машини, апарати, уредби, кабели проводници и други електрически съоръжения трябва да отговарят на номиналното напрежение на мрежата или уредбата, на условията в обкръжаващата ги среда (влажна, взривоопасна и др.) и на изискванията на споменатите правилници и стандарти.

2. Използваните в електрическите уредби съоръжения по своите нормирани, гарантирани и изчислителни характеристики трябва да съответстват на работните условия на дадената електрическа уредба.

3. При всяка електрическа уредба трябва да бъде осигурена възможност за лесно разпознаване на частите, отнасящи се до отделните нейни елементи. Схемата ѝ трябва да бъде проста и ясна, съоръженията – подходящо разположени и с необходимото оцветяване, надпис, маркировка и сигнализация.

4. Тоководещите части на електрическите машини и на инсталациите, намиращи се на достъпна височина, трябва да бъдат сигурно изолирани или оградени.

5. За да не се допусне нещастен случай при евентуално нарушение на изолацията, токопроводните части на електрическите консуматори и съоръжения, които нормално не са под напрежение, трябва да бъдат предпазно занулени или електрообезопасени по друг начин, против допирно напрежение.

6. Състоянието на изолацията и сигурността на електрообезопасяването трябва да бъдат проверявани най-малко 2 пъти през годината.

7. Експлоатацията на подвижни електроконсуматори за напрежение над 42 волта, които не са с двойна изолация на корпуса, се допускат само ако се запазват чрез контакти и щепсел тип „шоко“ или са осигурени против допирно напрежение с помощта на автоматично изключващо устройство.

8. Прокарването на електрически проводници от силови и събителни инсталации в една и съща тръба е ЗАБРАНЕНО.

9. Всички електрически табла – главни, разпределителни и пускови трябва да бъдат изключвани в края на работния ден, ако това не нарушава работата на машини, системи, устройства и др, за които е необходимо непрекъснато хранване.

Раздел II

ХИГИЕННИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ ИЗИСКВАНИЯ НА РАБОТНИТЕ МЕСТА

Чл. 11. По време на учебните часове през зимните месеци в класните стаи и кабинетите температурата трябва да бъде не по-малко от 18 градуса.

Чл. 12. През зимните дни е необходимо редовно да се почистват двора и тротоара пред училището, за да не се образуват пързалки.

Чл. 13. Всички стълби в сградата на училището трябва да имат здрави перила.

Чл. 14. През междучасията трябва да се осигурява няколкократно обмяна на въздуха в класните стаи и в кабинетите.

Чл. 15. Във всички класни стаи и кабинети трябва да се вземат мерки за максималното използване на естественото осветление.

Чл. 16. Осветителните тела, прикрепени към тавана, трябва да са подредени правилно, за да не правят сянка и да има еднаква интензивност на осветяване.

Раздел III

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Чл. 17. Противопожарни изисквания към помещенията:

1. На територията и в помещенията на училището трябва да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

2. Към сградата и съоръженията по всяко време трябва да бъде осигурен свободен достъп. Пътищата и входовете към сградата и съоръженията трябва да бъдат винаги в изправност, свободни от всякакви материали, а през зимата – почиствани от сняг.

3. Евакуационните изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми.

4. Вратите за евакуация, трябва да се отварят навън, да бъдат винаги свободни от всякакви материали, с оглед винаги да могат да се отварят. При необходимост се допуска да бъдат заключвани, като се създава организация за осигуряване на бързо отключване по подходящ начин, за което се уведомява персоналет.

Чл. 18. Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия в училището: тържества, викторини, спектакли и др.

1. Организаторите на мероприятията преди започването му щателно трябва да проверят помещението, запасните изходи и осигурителните средства за гасене.

2. През време на провеждане на мероприятията при учениците трябва да присъства дежурен учител, инструктиран за правилата на противопожарна охрана и за правилата за евакуация на учениците в случай на пожар.

3. При провеждане на масови мероприятия е ЗАБРАНЕНО:

3.1. Произвеждането на светлинни ефекти с използване на химически

вещества, които могат да причинят пожар;

3.2. Да се загасява напълно светлината в помещението;

3.3. Да се обличат учениците с костюми, непропити с огнезащитни състави.

4. При провеждане на новогодишни тържества е ЗАБРАНЕНО:

4.1. Поставяне на елхата на разстояние по-малко от 1 метър от стената;

4.2. Поставяне на елхата в положение, затрудняващо излизането от помещението;

4.3. Украсяването на елхата с играчки и памук, непропити с огнезащитни състави;

4.4. Използването на свещи, бенгалски огън и други подобни запалителни материали.

Раздел IV

ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ ПО ФИЗИКА И ХИМИЯ

Чл. 19. Кабинетите трябва да имат в непосредствено съседство хранилище и да бъдат подходящо осветени. Учениците са задължени да спазват безупречен ред, чистота и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите.

Чл. 20. Задължително трябва да се спазват следните правила:

1. Преди започване на лабораторните занятия е необходимо учителят да инструктира учениците за методиката и техниката на провеждане на опитите, като обърне внимание на опасните моменти.

2. При възникване на неясноти при провеждане на опита работата веднага да се прекрати.

3. Всяко повтаряне на опита или извършване на други опити да се осъществява само след съгласието на учителя.

4. Забранено е на учениците:

3.1. Да опитват на вкус веществата;

3.2. Да използват неизмити съдове;

3.3. Да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;

3.4. Да насочват отворите на епруветките към съучениците си или към лицето си;

3.5. Да изнасят извън кабинета химични вещества;

3.6. Да носят храни и да се хранят в кабинета по химия.

5. Учителят е длъжен строго да спазва нормативите за допустимите количества вещества, опасни за живота и здравето – отрови, реактиви, самозапалващи се, взривни и други.

Раздел V

ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 21. При провеждането на учебните часове по физическо възпитание и спорт, вкл. часовете от трети допълнителен час по физическо възпитание и спорт и спортни изяви трябва да се спазват следните правила:

1. Уредите и съоръженията трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.

2. Да не се допуска от учителя игра с уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.

3. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи, възли, точки и др.).

4. Да се играе върху гимнастически постелки, които да намаляват удара при евентуални отскоци и падания.

5. Да се поддържат ред и последователност при изпълнение на упражненията, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др., криещи опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или при уплаха.

6. Учителят трябва да оказва помощ при изпълнението на трудни елементи от

упражненията и да осигурява предпазвания от травми в случай на несполучливи опити.

7. Необходимо е да се следи за психическото и физическото състояние на учениците и при наличие на отклонения да не се изисква изпълнение на трудни елементи.

Раздел VI

ПРАВИЛА ЗА ТЕХНИКА НА БЕЗАПАСНОСТ И ОХРАНА НА ТРУДА В ЧАСОВЕТЕ ПО ТЕХНОЛОГИИ И ДОМАШНА ТЕХНИКА И ИКОНОМИКА

Чл. 22. При провеждане на учебно-технологичните дейности в кабинета трябва да се спазват следните правила за техническа безопасност и охрана на труда, както и всички конкретни указания на учителя или писмени инструкции.

1. В кабинета да се влиза с облекло и обувки, подходящи за съответната дейност.
2. Да се поддържа хигиена на работното място.
3. Да се спазват правилата за безопасна работа с материалите, инструментите, уредите

и машините:

3.1. Поставените на работните места инструменти, уреди и приспособления да не се разместват или преместват без разрешение на учителя;

3.2. Преди започване на работа да се провери техническото състояние на инструменти, уреди, приспособления, машини и електрически инсталации;

3.3. При изпълнение на действията на конкретните операции да се спазват точно конкретните указания на учителя;

3.4. Да се спазва точно предписаната технология и режим на работа;

3.5. Да се опазва имуществото в кабинета;

3.6. Да се спазва култура на работното място – да не се внася и консумира храна, да не се отвлича вниманието /своето и на съучениците/ по време на работа;

3.7. След приключване на работата да се почистят и подредят работните места, да се спазват изискванията за лична хигиена;

3.8. Да не се включват в ел. мрежата никакви предмети, без разрешението на учителя;

3.9. При допусната трудова злополука или смущения в здравето на ученика да се уведоми учителят и се потърси медицинска помощ.

Раздел VII

ПРАВИЛА ЗА ТЕХНИКА НА БЕЗАПАСНОСТ И ОХРАНА НА ТРУДА В ЧАСОВЕТЕ С ИЗПОЛЗВАНЕ НА КОМПЮТЪРНИ ТЕХНОЛОГИИ

Чл. 23. Учениците и учителите са длъжни при работа с компютри да спазват следните правила:

1. Учениците влизат в компютърната зала само в присъствието на преподавателя.
2. Всяко работно място в компютърния кабинет е постоянно за работещите на него ученици по време на учебната година.
3. Учениците в началото на учебната година се подписват в книгата за инструктаж, че са запознати с техниката на безопасност и правните и етични норми в компютърните кабинети.
4. Всеки ученик носи персонална отговорност за състоянието на хардуера и софтуера на своето работно място.
5. Захранващото напрежение на компютърната техника се включва само от преподавателя.
6. Компютрите се включват само след разрешение на преподавателя при спазване на необходимата последователност.
7. Между включването и изключването на компютъра да се изчаква най-малко 10 секунди.
8. Разположението на видеомонитора, клавиатурата и работещия с тях трябва да отговаря на следните изисквания: разстояние между очи и екран 0,50-0,70м разстояние между очи и клавиатура 0,45-0,50м.
9. Не се разрешава на учениците да използват компютърната техника за лични нужди.

10. Не се разрешава на учениците да инсталират и деинсталират софтуер без разрешение на преподавателя.
11. Забранява се използването на лични носители на информация (флаш-памет, дискове) от обучаваните.
12. Забранява се разлепването и унищожаването на гаранционните и други лепенки, поставени върху компютърните кутии.
13. Да не се мести компютъра и неговите части; да не се теглят и огъват кабелите, да не се изключват или свързват от учениците периферните устройства.
14. Да не се удря грубо по клавиатурата и бутоните на мишката.
15. Да не се внасят хранителни продукти и напитки в компютърните кабинети.
16. Да не работи продължително време на компютъра.
17. Ако по време на учебните занятия ученик констатира хардуерна повреда или неизправност, длъжен е да съобщи незабавно на преподавателя, за което се съставя констативен протокол, на който се подписват и двете страни - обучаем и преподавател.
18. При внезапно спиране на тока компютрите веднага се изключват.
19. При видими промени (спадане на напрежение, силно трептене на монитора и др.) да се уведоми преподавателя.
20. При евентуално късо съединение и други подобни незабавно да се изключи компютъра и се уведоми преподавателя.
21. След приключване на учебните занятия учениците са длъжни да изключат компютрите и оставят подредено и чисто работното си място.

ГЛАВА ТРЕТА

ИНСТРУКТАЖ И ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ, ХИГИЕНА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Чл. 24. Инструктажите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана са: начален на работното място, периодичен и извънреден.

Чл. 25. Инструктажите се провеждат през работно време, а при осъществяване на дейности по проекти в регламентираното за тях време.

Чл. 26. Провежданите инструктажи се записват в книга за инструктаж.

Чл. 27. Целта на началния инструктаж е лицата, които постъпват на работа, да бъдат запознати с основните правила и изисквания по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана на територията на училището; с вида и характера на извършваната работа; с възможните рискове и с изискванията към тяхното поведение с оглед запазване, здравето и живота им.

Чл. 28. Инструктажът на работното място е практическо запознаване на работника или служител с конкретните изисквания за безопасност при изпълнение на трудовата дейност.

Чл. 29. Периодичният инструктаж има за цел да поддържа знанията по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.

Чл. 30. Извънредният инструктаж се провежда след случай на смърт, тежка аварийна трудова злополука, пожар, природно бедствие, при констатирани груби нарушения на нормите и изискванията по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана, както и с работещите, отсъствали от работа повече от 45 дни, независимо от причините на отсъствието.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият правилник се издава на основание на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

§ 1. Правилникът за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд е утвърден от директора на училището със заповед № РД-09-1964/13.09.2017 г.